

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 393/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 300/2015 z 18. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 300/2015 z 18. novembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľke bola napadnutým uznesením uložená poriadková pokuta vo výške 820 eur, pretože sa v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) opakovane domáhala prerušenia konania vedeného pod sp. zn. 10 C 183/2012 napriek tomu, že ňou uvádzaný dôvod prerušenia konania neexistoval. Tým podľa názoru krajského súdu sťažovateľka zmarila dve súdom prvého stupňa nariadené pojednávania vo veci samej (6. júna 2014 a 9. marca 2015), ktoré boli odročené len z toho dôvodu, že sťažovateľka podala žiadosť o prerušenie konania do rozhodnutia o jej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Táto jej sťažnosť podľa čl. 127 ústavy však bola ústavným súdom (uznesenie sp. zn. III. ÚS 281/2014 z 24. apríla 2014) odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie. Podľa názoru krajského súdu sťažovateľka v čase podania prvého návrhu na prerušenie konania (jún 2014), a o to viac v čase podania druhého návrhu na prerušenie konania (marec 2015) o uvedenej skutočnosti vedela (musela vedieť), no napriek tomu poskytla všeobecnému súdu nepravdivé a zavádzajúce informácie, čím marila uplatnenie základných práv protistrany. Vzhľadom na uvedené bola sťažovateľke napadnutým uznesením uložená poriadková pokuta vo výške 820 eur.

Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že v jej prípade nebola naplnená ani jedna z piatich alternatív uloženia poriadkovej pokuty podľa vtedy platného § 53 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), podľa ktorého tomu, kto marí uplatnenie základného práva iného účastníka konania alebo kto hrubo sťažuje postup konania tým, že v súdom určenej lehote neurobí súdom uložený úkon alebo nesplní jemu súdom uloženú povinnosť a svoju nečinnosť v konaní neospravedlní včas a vážnymi dôvodmi, alebo sa neustanoví na súd, hoci naň bol riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, alebo

kto neposlúchne príkaz súdu, alebo kto ruší poriadok, alebo kto urobí hrubo urážlivé podanie, súd môže uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 820 eur.

Sťažovateľka pred ústavným súdom tvrdí, že nezmarila žiadne právo protistrany, a už vôbec hrubo nesťažila postup všeobecného súdu v príslušnom konaní. Sťažovateľka nemohla mariť základné právo protistrany na konanie bez zbytočných prietáhov, mohla nanajvýš mariť procesný postup súdu. Okresný súd si podľa názoru sťažovateľky mal prostredníctvom dožiadania na ústavnom súde overiť pravdivosť informácií, ktoré sťažovateľka vo svojich návrhoch poskytla. Ďalej je potrebné uviesť, že § 53 ods. 1 OSP vyžaduje marenie uplatnenia základného práva protistrany (žalovaného), čo by vyžadovalo určité úsilie žalovaného uplatniť svoje práva, t. j. domáhať sa pojednávania, resp. ukončenia konania, k čomu podľa sťažovateľky v tomto prípade nedošlo.

Pokiaľ by išlo o hrubé sťaženie postupu súdu tým, že sťažovateľka vážnymi okolnosťami neospravedlnila neustanovenie sa na súd, hoci naň bola riadne a včas predvolaná, v danom prípade došlo k ospravedlneniu vážnymi okolnosťami. Tieto síce neboli pravdivé, ale ani samotný zákon neuvádza, že by pravdivé mali (museli) byť. V § 53 ods. 1 OSP navyše vôbec nie je uvedené odročenie pojednávania ako dôvod uloženia poriadkovej pokuty. Príslušný súd si informácie poskytnuté sťažovateľkou vôbec neoveril, i keď to mohol veľmi jednoducho spraviť, a pojednávanie vo veci odročil. Uvedené by mohlo byť dôvodom na disciplinárne stíhanie zákonného sudcu, nie však na vyvodzovanie zodpovednosti proti sťažovateľke samej.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol o porušení jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením a nahradil jej trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 53 ods. 1 OSP tomu, kto marí uplatnenie základného práva iného účastníka konania alebo kto hrubo sťažuje postup konania tým, že v súdom určenej lehote neurobí súdom uložený úkon alebo nesplní jemu súdom uloženú povinnosť a svoju nečinnosť v konaní neospravedlní včas a vážnymi dôvodmi, alebo sa neustanoví na súd, hoci naň bol riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, alebo kto neposlúchne príkaz súdu, alebo kto ruší poriadok, alebo kto urobí hrubo urážlivé podanie, súd môže uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 820 eur.

Podľa § 53 ods. 2 OSP pri opakovanom hrubom sťažení postupu konania podľa odseku 1 súd môže uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 1 640 eur.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy nespochybňuje, že v nadväznosti na dva ňou podané návrhy došlo k odročeniu dvoch konajúcim súdom nariadených pojednávaní, a ani to, že dôvody, ktoré vo svojej opakovanej žiadosti o prerušenie konania uviedla, boli zavádzajúce. Obrana sťažovateľky, resp. jej nesúhlas s napadnutým uznesením spočíva v tom, že v jej prípade neboli splnené zákonné podmienky na uloženie poriadkovej pokuty podľa § 53 ods. 1 OSP, konkrétne (i) marenie uplatnenia základného práva iného účastníka konania a/alebo (ii) hrubé sťažovanie postupu konania.

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej je všeobecný súd povinný organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, a zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu zákon na tento účel zveruje, vrátane poriadkových opatrení podľa § 53 OSP (napr. II. ÚS 43/02).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je prehodnocovať správnosť poriadkového opatrenia (procesného rozhodnutia) všeobecného súdu, a to ani v prípade, ak by s takým rozhodnutím nesúhlasil. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takýchto prípadoch prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom (napr. III. ÚS 152/2017).

Sťažovateľka pred ústavným súdom tvrdí, že svojím konaním nemohla mať uplatnenie základného práva iného účastníka konania. Ústavný súd konštatuje, že pod marením základného práva účastníka je potrebné rozumieť zásadne základné práva

procesnoprávneho charakteru upravené v čl. 46 až 48 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre (pozri napr. uznesenia č. k. 85 Zm 12/99-222 a č. k. 5 Obo 46/2007-227, obe z 1. júna 2007) konštatoval, že ukládanie poriadkových pokút je opodstatnené vo veciach, v ktorých účastník, iný subjekt konania alebo aj tretie osoby svojím postupom, nečinnosťou alebo opomenutím zasahujú do základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Nie je preto možné dať sťažovateľke za pravdu v tom, že ona sama ako účastníčka konania nemohla svojím konaním mariť uplatnenie základného práva protistrany na konanie bez zbytočných prietáhov. Krajský súd v napadnutom uznesení správne poukázal na to, že opakovaným odročením nariadeného pojednávania z dôvodu rozhodovania o návrhu sťažovateľky na prerušenie konania (založenom na zavádzajúcich informáciách) mohlo dôjsť k zásahu do uvedeného základného práva protistrany, resp. k mareniu jeho uplatnenia.

Z uvedeného je zrejmé, že už dôvod marenia uplatnenia základného práva iného účastníka konania bol dostatočný na to, aby bola sťažovateľke krajským súdom uložená poriadková pokuta. Navyše uložená poriadková pokuta vo výške 820 eur zodpovedá pokute, ktorú bolo možné uložiť na základe § 53 ods. 1 OSP (marenie uplatnenia základného práva účastníka konania), a nepredstavovala teda pokutu vo vyššej sume podľa § 53 ods. 2 OSP (opakované hrubé sťaženie postupu súdu), ktorá mohla byť uložená až do výšky 1 640 eur. Na základe uvedeného ústavný súd nepovažoval za potrebné vyjadrovať sa osobitne aj k druhému dôvodu uloženia pokuty sťažovateľke.

Vychádzajúc z týchto skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto predloženú sťažnosť ako celok odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Okrem uvedeného ústavný súd konštatuje, že z hľadiska predmetu sporu ide v danej veci o prípad posudzovaný ako tzv. bagatel'ná vec (sťažovateľka bola zaviazaná na zaplatenie poriadkovej pokuty vo výške 820 eur). Za daných okolností už samotný predmet

sporu v napadnutom konaní zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti už pri jeho predbežnom prerokovaní. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne (napr. IV. ÚS 340/2014), a preto už aj z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedeného dôvodu sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2017